

Nâzım'ın İnkılabı

23/5/1950

Nâzım'ın uğradığı haksızlıklarla mücadele için çıkan bir ve Politika Dergisi :

Yıl 1. Sayı: 1 Fiyat 10 kr.

Hür Gençliğin ve memleket aydınlarının teminatı ve Kanun yolunun açılmak üzere olduğu inancı karşısında

Açlık Grevine Ara Verildi

13 sene evvel yapılan bir adil hataya, yani 13 sene evvel büyük bir halk müdafisini, bilerek ve kanunları hiçe sayarak zindana atılmasına karşı dünya halkı oyu hareketi geçmiş, dünyanı her taraftan Türk adli makamlarına protestolar yağdırılmış, gerek memleketimizin ve gerekse başka memleketlerin en ileri gelen hukukçuları, kanunsuz mahkûmiyeti en açık şekilde ortaya koymuş, ilgili makamları ve sağduyu sahibi insanları dikkatini çekmiştir.

Bütün dünyayı kaplayan ümitsizlikten birliğe Türkiye aydınları ve üniversite gençliği hareketle geçerek bu yolda faaliyetler göstermişlerdir.

Fakülte kanunsuzluğa karşı kanunun derhal tatbik edilmesini için ortada bir engel vardır: C. H. P. İktidarı. Bu iktidarın güler yüzü altında gizlenen kanunsuzluğu devam ettirme zihniyetini adalet kapısının açılmasına mani olmuş, 13 sene evvel işlenen bir hataya her şeyi rağmen tamir edilmemiştir. Her sağduyuca insanı etkileyen, C. H. P. İktidarının bu zavallı sükutu ve kanunun tatbik etmemekle duyduğu korku karşısında büyük NÂZİM son çare olarak açlık grevine başlamaya karar vermiş, ve bu kararını yerine getirmiştir.

Bu hadise ile derhal hareket eden gençlik, aydınlar ve hukukçular iktidar kaltesinin her kapısını çalmaları, ilgili makamlara ortada apaçık duran kanunsuzluğu tekrar tekere atılmaya ve güler yüzle karşılanmadılar. Bu halin bir netice vereceği ümit eden hükümetin ricası üzerine NÂZİM açlık grevini sürdürdü ve haklarını idesini beklemiştir.

Oysa ki bu güler yüz mevcut mahkemelerin ilaveten bir defa oyunu oynayarak sanki adillele alay etmeye kalkışsınca NÂZİM yeniden açlık grevine başlamıştır.

Bu gün ise, C. H. P. İktidarı halk tarafından yıkılmış buluyor

NÂZİM HİKMET'in hüriyet-

tinin ilade edilmesini için başyuruluşması için eden makam henüz kurulmamış vaziyettedir. Bu halde yapılacak müraacaatların bекletilmesi iisap ettiyor. Fakat 17. günü bulan açlık grevi, büyük insanın hayatını her an tehlikeye sürüklemekte idi. Bundan dolayı NÂZİM'in hüriyetinin ilade edilmesi için büyük bir azimle harekete geçen gençlik diğer taraftan en ileri gelen aydınlar ve hukukçular yeni hükümetin kurulup kanun yolunun açılmasını temin edecek makamlar teşekkül ettirmeye kadar sessizce varlığını sürdürmektedir.

Grev, kanunla herşeye rağmen tatbik etmek istemeyen bir makama tetkik edilmiştir. ve ortada, hayırsızcaak yeni makam henüz mevcut olmasına göre 17 gündür devam eden greve ara vermek doğru olurdu.

Simdi bütün gözler yeni hükümeti

Açlık grevi, Hal-kanun haksızlığı ve zulme karşı sahlansdır

Açlık grevi, hakan, haksızlığı ve zulme karşı sahlansdır. Tekrar ilan ediyoruz:

(Devamı 4 nücede)

mete çevrilmiş, kanun kapısını açması beklenmektedir.

Yeniden her türlü kanunla ahlakete başlanmaya hazır olan gençlik, halde "Şakirler ve kanun" kavramı yeni hükümetin "İnsan müdafisi" etmesini ve, yitkin iktidarın ardından geçirilmiş cinayet ahlaketi tamamen yok etmesini yeni kurulmuş hükümetin en tali bir işleyişi saygısına inanmaktadır.

Ve esasen açlık grevi de bu insanın teminatı ile durdurulmuştur

Alametler Suresi

Yedi kat yerin altından uğultular geliyor. Çok alâmetler belirir, vakit tamamdır. Haram savap odu. Savap haramdır. Ak kurt! kara tahtayı daha bir yıl yok kemir. Çeklin ki körtükleri

ateşe girli demir.

Çok alâmetler belirir, vakit tamamdır. Ve duyuldu kim ölüm satulup kâr edile. Kendi kurtullerinden tek ve inâkır edile. Ve duyuldu labıfında "Rk" ettiği civevin Duyuldu aykısından uyanığı Zineirinden başka kaybedecek şeyi olmayan

Devin

Yedi kat yerin altından uğultular geliyor. Medet bu kadar, bakma geri. Kanunlarına zaıpteyemez oldu beygiri.

Çöküş üzenginden, ayağı yok mu?

Kan sızar, şâk olmuş dudığı?

Gider, böyle gider, dahî gider,

Bu ates yolların durduğu yok mu?

Bu yıl orda biten yoldur.

"Tırah olmak ne müskülüdür."

Çeklin, ki körtükleri

Ocağı, girli demir.

Bir ates külçesi düştü bozuların ortasına

Alâmetler belirir, bakamz alimeleridir.

Haıberdir; irismekte kaynayan su galeyân

Noktasım

Nâzımı ölüme terk etmek için yapılan tertipler

Nâzım'ın sahte müdafii Ahmet Emin Yalman, ahlaka yeti kıyızını açlık heli etti. Nâzım, açlık grevinden vâaz göçmülünis, geçmezse Ahmet Emin, onun vatanseverliğini şüphâ edecek mi!!

Bazı insanlar, hadlerini hiç bilmezler. Bunun yerde sirtini non bir cıce, başı yıldızlara değen bir def halında hikâlikim verebilir mi?. Hem bu ne biçim mahkûm! Kâhatetü on üç yıldır sürüp giden halk sızdır dizilmekte hâlâ işaretsiz mahkemelerini görürünüyordur da, artık çıkar başka yol göstermeliği için, ölümi hüriyetisiz yaşamışağın terah eden Nâzım'a yıldızlıyor. Hani Nasreddin Hoca merhu-

mun, meshur hikâyesinde olduğı gibi; kâhatat, hürsüza değı, esyalarım kaldıranda...

Sonra, bu adamlar, açlık grevini salka mu zannediyorlar?. On yedi gün hiç bir şey yememek ne demektir?. On yedi gün adım adım canımız çekildiğini ve ölümin yaklaştığını hissetmek ve her an ölümlü beklemek... Nâzımın bu kahraman, kahraman olduğu kadar da yüreklere acısı hâlâ, dışarıda memleketimiz aleyhinde hüküm verilmesine yol açıyor, bundan Nâzım'a ne?. Bu vaziyetin meydana gelmesine sebep olanlar guncunslar! Masumların kanına girenler alloslanmaz!

(Devamı 4 nücede)

Vatansever Şair nedemektir

tanaseverlik mefhumuna ele almak ve bu mefhum etrafında yapılmakta olan münakaşaların asıl sebebinin araştırılmayı istiyorduz.

VATANSEVERLİK mefhumu yukarıda da işaret ettiğimiz gibiyki, mütecer olarak ele almak ve bütün terimleri için geçerliliği olan bir müdafesinin var olduğunu zannetmek hatırdır. Her bir şey kullandığımızdan ayrı olarak düşünülmemiştir **VATANSEVERLİK** mefhumuna mânası da ancak onu kullananların makâllarına göre şekiller alır.

Başın bizim kendisi "Zeytinimizde de bu hal açık bir şekilde görülmektedir. Mahallî gazeteler ve meblağlar etrafında oynanmış olan hüfler her mefhumu, bu arada vatanseverlik mefhumuna da istisnâsıyla mânanı vermekte ve yalnız mânanın doğru olduğunu iddia etmemektedirler.

Bir kısım vatanseverlikten anlaşıldığı mâna, memleketi Amerikan emperyalizminin desteklemekle Amerikan idûrünü için yeni yeni sahâlar bulmaya gostermek ve dostların ilimle ilgili yerlere gönderilmesi için de memleketi penbe bir örtüyle kaplamak, an yadını vesile olarak bütün kolumsularını bir düşünün gibi göstermek ve adli Amerikan kâğıt zincirinin bittisini zavurı kılmaktır.

Bu tip ideolojlar için vatanseverlik, gerekçe, vatan, bir hâle vesile olduğu için, neel mücederindekî dolgu mîhrâmı artırmaya vesile olduğu için sevilmektir.

Diger bir kısım ideolojlar da ise, evatân mefhumu bir muallâk fikir halini almıştır. Tip bu bazı sarhoşların mütemadîyen tahammülü edilmek bir isyarla tekrar ettikleri fakir ne olduğunu, neyi kastetdiklerini kendilerinin de bilmedikleri bazı şekilleri gibi.

Bu insanlar evatân kelimesinde, karıştırmaya, arpaçılara, coşarlara, köpürülere, bozuklara, eğiltilere, koparılar, bakın yazık, yıklar öldürülere, evet, bu nimete yalnız kendilerinin sahip olmasını ve ve bu niyeti kendilerinde yerlekte sıkı sıkıya rızâlarını bastırarak ettirmek isterler... Hasâldi hayallerini sevmeğe vatanseverliği birbirine karıştırırlar.

Diger taraftan, bir kısım milletler için de vatan sevmek Arabistân, Yarımadamı sevmektir. Diger bir kumun padişahları için vatan sevmek Sultan Süleyman'ın kâhisi sevmek olur.

Bunların karşısında inkılapçı bir insan için vatan sevmek her şeyden evvel bu vatan sözüdür.

"Bu bezirgân sultanları, bu zulûmü..."

Tarafız talimâtla, korkmakla, kendi nefislerine hümanlık etmekle bu adli hatıyı haykırmanın yahut insanlık bakımından ve din açısından olmasın adına lâyük değildirler.

Vatandaşın senin için, derhtlerin ve irtipların için yaptığın an sunımı insanlara yardımına hoş. Bize hârdışı ve sağduyuya temin etmek için ölmek üzere olan hârdışı kurtarmaya hoş.

üzerinde yaşayan insanları biliyoruz, tamamın en az on milyondığı bir Ortadoğu hayatı yaşadığı bu kıtlenin için bu şartlar ve bu seviye içinde kaldığını veya birakıldığını araştırarak, onların kalkınmasını yolunda ibadeten hareketlere girişmek, bu kıtlenin muasir seviyeye ulaşmasını için izlen yoluları bulmak, bu kıtlenin kendisini ve onu bu hale bürken düşmanların tutanmasını sağlamak, onlara istemeyi, şikâyetmeyi, çok bulmasını öğretilmek, onlara ele gecirilmeleri için fikir idâretlerini ancak yeni dünyaları tanıtmaktır. Evet, vatanseverlik bu kadar basit bir işdir. Her bir de mağoye, samâncılığı hayvur madan yapılabilecek bir şeydir.

Mahallî sınıfların ideolojisi, düşünceleri, filozofları, san'atçıları vatanseverliği kendilerinden menfaatlarına icâzetli olduğu kadar, ellerinde bulmuşları için kârı yapmaya, kabul ettirmeye, çıkarın, bir bu düşünürler, filozofların ve san'atçıların eserlerini daima önce arkasındaki zümreyi menfaatlarına naketerek anlatmaya çalışmalyız. Genç halk kütüphanelerini, meblağları, ödemeleri her zaman bu genç halk kütüphanelerinde istüdadını devam ettirmek isteyen zümrenin menfaatları ve ödemeleri ulaşmamalıdır. Halkın haklarını, hürriyetini, imidlerini geçirile, istüdadını, istismarına karşı mücederleşen savunan san'atçıları, düşünürleri halkın zümrenin kuvvetleri tarafından daima idâre, rûmet, bakış altında tutulmak istenmezdir.

Halk düşmanları, vatansever olarak tanıtılmış halk dostları, yeni, yenilik, ilerlik taraftarları, yenilik isimler altında halkı öyu önünde unutturmak çare sine basırmıstır.

Vatansever şair, herhangî bir toprak üzerinde yaşayan halk kütüphanelerini, daima ilâhîye doğrudan olan özyeşerlerini, halk kütüphanelerini geri ve istismar, kuvvetleri karışık haykırmasını anlatan kurtuluş mücederleşen vatanseverlerdir. Ve bu mücederleşen bir-zat katlan istemdir.

Nâzım Hikmet'e bu yüzden bakıldığını zaman, Onun, her kim senin olmadığı kadar vatansever ve inkılâpçı olduğuna anlamak soru değildir.

Ancak; bunu ilâhî etmek, bir tîp istüdadını, sınırlıdır ve bu tîp istüdadını bir tarzda bu mânevî kazançları bir tarzda bu zîkitten ele geçirilme müddeti ve rakip, halkın müdafisi olmak zordur. Ve bu halk düşmanlarının, daima beklemek de ilimdir.

Açlık Grevinin durdurulmasına dair

Şair Nâzım Hikmet'in "Açlık Grevinin durdurulmasına dair" yazdığı teşebbüsleri yürütenleri Avukat İrfan Emis'ine gönderdiği mektup:

Sayın Bay,

Memnun olduğumuzu bildiren amasındaki haberin asıl kısmı suretile, elim olan bir çok dostları sevindireceğimize emnim.

Saygılar.

Şair Nâzım Hikmet'in vasisi avukat İrfan Emis Kösemihâğı

Nâzım Hikmet açlık grevine ara verdi

Şair Nâzım Hikmet'in su gönderdiği İstanbul ve Anarada gelen ve memleketi tanımmış fikir, araştırmacı ve bazı uskurları

DAVET

Dört nala gelip uzal Asyadan

Akdenize bir israklaşmış gibi uzanan

Bu memleket, bizim.

Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak ve ipek bir halıyla kenetlen toprak

Bu cehanem, bu cezet bizim.

Kapının önüne bir daha açılmamış

Yok edilmemiş insana kulluğunuz

Bu davet bizim.

Yaşamak, bir sığınak gibi tek ve hür

Bir orman gibi karışık

Bu hasret bizim.

NAZİM İHKİM

adamlarıyla bir çok aydınlarımızın insani tasayan mektupları almıştır; bunlarda, bir ilâsen "İktidar değıştiği için bugün halk talebini değil, ilgilenen sorumlu makamların fiilen teşekkül etmemişti, yeni iktidar kurulduğuna kadar ve bu hususta durum aydınlanıncaya kadar, açık grevine fasla vermeniz isarla rica ediyoruz;" denilmektedir.

2 Mayıs'tan beri açlık grevine devam eden ve bir gün denberi Cerrahpaşa Hastahane sinde doktorların insani ve meslekî mülahazatara dayanan tıbbî müdahaleleriyle hayatı uzatılan şair, vasisiyle son bir görüşmede son buradaki dostlarının da sifahi ifadeleriyle teyid edilen bu görüşün tasvir ederek tahlil etmekte olduğu kararın bugün saat 17 den itibaren ara vermiştir.

20.5.950

Emin kaynaklardan öğrendiğimiz göre, hâlen Nâzım Hikmet'in vasisi ve Nâzım Hikmet'in vâridi Hakkı İhsan'ın ilâf başını Avukatı e. kâğıt ümmiyyeye on beş tütan mahallî makûleleriyle duyuran ve böyle bir hârsızlığın bulunduğuna hükûmeti bildiren Mehmet Ali Şebûk,

başladığı teşebbüsleri yürütenlerdir.

1950 seçimlerinde mağlûbiyete uğrayan Parti Liderleri nezdindeki teşebbüsleri deniler sonra, yeni İktidar Partisi liderleri nezdinde de teşebbüslerine devam edecek tırlar.

Kendisî, Nâzım Hikmet için gerekese ile birlikte 10 sayfa tutan bir (Zel Af Tanarısı) hazırlamıştır. Yeni Meclis normal calsına devresine girer girmez, bu tasarı kabul ettirme yolunda yeni teşebbüslerine girişecektir.

Mehmet Ali Şebûk, ayrıca makalelerine ve ortaya atığı hakikâterine Üniversite mühtinin tam bir tasvip hareketi göstermemesi ve bazı uskurları

Vasfî Rasîd, Profesör

Doktor Hüseyin Cahid Özen, Ankara Tıp Fakültesi Doçenti, Adnan Saygun, Müzisyen, Ali Kemal Başbakan, Ankara Barosu Başkanı Başkan, Doktor Kemal Narin, Ahmet Cevdet Emre, Profesör, Sadım Arsen, Siyasî Bilgiler Doçenti.

Nâzım Kâmil Bayır İş Bankası Müdürlerindendir.

Emved Ehlitan, Devlet Tiyatrosu san'atçılarıdır.

Gülü Dine, Doçent.

Vâlî Nûredîdin Vâ - Nû, Maharrir.

Müzeher Vâ - Nû, Maharrir.

Ulvi Uraz, Aktör.

Profesör Dr. Behçet Kâmay'ın hitabı:

"Halkında reva görülen hârsızlığın ve kanunsuzluğun, 15 yıldır çektiğin ıstırapın, benim, hemsirem ve evladların bütün ruhunuza ve kalbine müttin aynen yasadık. Yeni demokrasi devrinin bu hârsızlığı kökünden siliceğine ve ıstırapların indiriceğine emin ol. Senden bir memleket aydın sâfilte kendi namına ve evladların namına gönderim yazararak şimdiki grevine fasla vermen, bütün kalbimle niyaz ve ıstırapın ederim."

Profesör Ahmed Cevdet Emre'nin hitabı:

"Yıldarından herhanın yâe ağılayan İhtiyar hocanın yâe larım indiricek kararını esirgerim, yavrım, sevgili ölüm."

Profesör Vasfî Rasîd'in hitabı:

"Vatan gazetesinde adli ya yar tarafından iddia edilmiş adli hâtiyâe lâkayad kalınmayacak vîdan namına."

İstanbuldaki 100 leze aydın da ayrıca bir mektupla Nâzım'a basurarak grevi durdurmasını rica etmişlerdir.

5 inci sayımız

Sah günün Çıyayır

Şahibi ve bu sayıda yazı işlerini fiilen idare eden:

M. Fabri Oktay

Pazaritesi ve Perçembe günleri çıkar.

Adres : Paşa Mahallesi Kuyucu Sok. No. 2

Besiktas Diziildiği ve Basıldığı yer:

Osmansabı Matbaası

Mümtaz Fakî Fenik, Milletvekili, Zafar gazetesi basurazarı.

Oktay Rifat, Avukat, Ferid Alnar, Müzisyen.

Ahvan Alnar, Müzisyen, İsmail Hakkı Balmırcı, Avukat.

Çahid Söktü Taraner, Şair.

Niyazi Ağrazlı, Avukat.

Behçet Kamay, Ankara Tıp Enstitüsü Direktörü

Mehmet Cevdet, Şair.

Bedri Rahmi, Ressam.

Cevdet Kudret, Maharrir.

